

Ryhmänohjaajan Yhteistoiminnallinen Tarkistuslista (2019)

Tarkistuslista on tarkoitettu ryhmänohjaajien yhdessä täytettäväksi ryhmätapaamisen jälkeen tai ryhmänohjaajan yksin täytettäväksi näyttäessään videotaan ryhmäkerralta. Katsomalla videota ja käymällä läpi alla olevia kohtia, ryhmänohjaaja pystyy asettamaan yksilöityjä erityistavoitteita edistymiselleen. Tämä tarkistuslista on suunniteltu täydentämään jokaisen ryhmäkerran erillistä listaa, josta selviää kunkin kerran tärkeimmät sisällöt.

Ohjaajan itsearviointi (nimi): _____

Ohjaajaparin arviointi: _____

Sertifioidun Trainerin tai Mentorin arviointi: _____

Päivämäärä: _____

Ryhmäkerran aihe: _____

VALMISTELUT

Toimiko ryhmänohjaaja(-t) seuraavasti:

**Kyllä / ei / ei
saatavilla**

1. Asetti tuolit puoliympyrään ja siten, että kaikki näkevät videot (ei pöytiä)	_____	_____	_____
2. Istuivat eri paikoissa ympyrässä eivätkä ryhmän edessä	_____	_____	_____
3. Kirjoittivat päivän ohjelman fläpille	_____	_____	_____
4. Edellisen viikon kotitehtävät olivat valmiina jaettaviksi vanhemmille kehu- ja kannustuspalautteineen	_____	_____	_____
5. Lastenhoito oli suunniteltu ja järjestetty etukäteen	_____	_____	_____
6. Ruokaa oli valmisteltu tarjolle kauniisti aseteltuna	_____	_____	_____

KOTITEHTÄVIEN LÄPIKÄYNTI

Toimiko ryhmänohjaaja(-t) seuraavasti:

7. Aloitti keskustelun kysymällä, miten kotitehtävät sujuivat kuluneen viikon aikana – kuinka ne yhdistyivät heidän lyhyen ajan tavoitteisiin?

1	2	3	4	5
ei koskaan	harvoin	joskus	usein	erittäin usein

8. Antoi jokaiselle vanhemmalle mahdollisuuden kertoa hänen kokemuksistaan ja valitsi vanhemmat strategisesti spontaneihin harjoituksiin havainnollistamaan onnistumisia tai kehittämään toimintatapoja?

1	2	3	4	5
ei koskaan	harvoin	joskus	usein	erittäin usein

9. Kehui ja rohkaisi vanhempia siitä, mitä he tekivät hyvin ja huomioi heidän ensimmäiset muutoksen askeleensa mieluummin kuin korjasi heidän prosessiaan?

1	2	3	4	5
ei koskaan	harvoin	joskus	usein	erittäin usein

10. Nosti esille keskeisiä periaatteita vanhempien kuvaamista esimerkeistä (esim kirjoitti ne fläpille tai muotoili idean uudelleen linkittämällä sen heidän tavoitteisiinsa)?

1	2	3	4	5
ei koskaan	harvoin	joskus	usein	erittäin usein

11. Kävi läpi yksilöllisesti vanhempien kanssa, jotka eivät olleet tehneet kotitehtäviään, mikä oli vaikeaa (esteet) ja keskusteli, miten kotitehtäviä voisi muokata enemmän vanhempien tarpeisiin ja tavoitteisiin sopiviksi?

1	2	3	4	5
ei koskaan	harvoin	joskus	usein	erittäin usein

12. Kysyi paripuheluista ja rohkaisi niihin?

1	2	3	4	5
ei koskaan	harvoin	joskus	usein	erittäin usein

13. Jos vanhemman kuvaaman perusteella pystyi selkeästi päättelemään, että hän oli ymmärtänyt jonkin taitoon liittyvän asian väärin, ryhmänohjaaja otti väärinymmärryksen omalle vastuulleen sen sijaan, että jätti vanhemmalle tunteen, että hän on vastuussa virheestään? (Esim. "Olen todella iloinen, että jaoit tuon kanssamme, koska huomaan, että kokonaan unohdin kertoa teille hyvin tärkeän asian viime viikolla. Et voinut mitenkään tietää, että kun teet noin, on tärkeää, että..." versus "Ymmärsit tehtävän väärin. Muista, kun teet noin, on tärkeää, että...")

1	2	3	4	5
ei koskaan	harvoin	joskus	usein	erittäin usein

14. Varmisti, että keskustelu palautui järkevässä ajassa takaisin haluttuun aiheeseen, eikä antanut sen ajautua vapaasti muihin aiheisiin?

1	2	3	4	5
ei koskaan	harvoin	joskus	usein	erittäin usein

15. Rajasi kotitehtävistä keskustelua (noin 20-30 min) jättääkseen riittävästi aikaa uuden oppimiselle?

1	2	3	4	5
ei koskaan	harvoin	joskus	usein	erittäin usein

PÄIVÄN AIHEEN KÄSITTELYN ALOITUS

Toimiko ryhmänohjaaja(-t) seuraavasti:

16. Aloitti aiheen käsittelyn avoimilla kysymyksillä saadakseen vanhemmat miettimään aiheen tärkeyttä?

1	2	3	4	5
ei koskaan	harvoin	joskus	usein	erittäin usein

17. Teetti uuteen aiheeseen liittyvän hyödyt ja/tai esteet työskentelyn?

1	2	3	4	5
ei koskaan	harvoin	joskus	usein	erittäin usein

18. Muotoili uudelleen ja korosti vanhempien esille nostamia asioita - kirjoitti keskeiset asiat fläppitaululle lisäten viereen vanhempien nimet?

1	2	3	4	5
ei koskaan	harvoin	joskus	usein	erittäin usein

VIDEOIDEN NÄYTTÄMINEN

Toimiko ryhmänohjaaja(-t) seuraavasti:

19. Kohdisti vanhempien huomion ennalta siihen, mitä he tulevat näkemään videossa ja antoi ohjeen, mihin kiinnittää huomiota?

1	2	3	4	5
ei koskaan	harvoin	joskus	usein	erittäin usein

20. Pysäytti videon kysyäkseen avoimen kysymyksen, mikä vanhempien mielestä oli tehokasta/tehotonta videossa (keskittyi vanhempien ajatuksiin, tunteisiin ja käytökseen ja lapsen näkökulmaan)?

1	2	3	4	5
ei koskaan	harvoin	joskus	usein	erittäin usein

21. Antoi yhden tai useamman vanhemman kertoa ajatuksiaan videosta?

1	2	3	4	5
ei koskaan	harvoin	joskus	usein	erittäin usein

22. Uudelleen muotoili ja nosti esiin vanhempien esittämiä asioita - kirjoitti keskeiset asiat fläppitaululle?

1	2	3	4	5
ei koskaan	harvoin	joskus	usein	erittäin usein

23. Siirtyi seuraaviin videoihin, kun keskeiset asiat oli keskusteltu sen sijaan, että antoi keskustelun vain jatkua?

1	2	3	4	5
ei koskaan	harvoin	joskus	usein	erittäin usein

24. Käytti videoita käynnistämään teemaan sopivia keskusteluja ja/tai harjoituksia, räätälöitynä lasten kehitykselliselle tasolle?

1	2	3	4	5
ei koskaan	harvoin	joskus	usein	erittäin usein

25. Ohjasi vanhemmat uudestaan tarkastelemaan videoiden vuorovaikutuksen merkitystä omaan elämäänsä (jos vanhempia häiritsi jokin videoissa, kuten vaatetus tai reaktiot, jotka tuntuivat oudoilta)?

1	2	3	4	5
ei koskaan	harvoin	joskus	usein	erittäin usein

26. Viittasi vanhempien ja heidän lastensa tavoitteisiin keskusteltaessa videoista, opiskeltaessa periaatteita ja valmisteltaessa harjoituksia?

1 ei koskaan	2 harvoin	3 joskus	4 usein	5 erittäin usein
-----------------	--------------	-------------	------------	---------------------

HARJOITUKSET JA ROOLIHARJOITUKSET

Toimiko ryhmänohjaaja(-t) seuraavasti:

27. Sai vanhemmat keskustelemaan yleisten strategioiden sijasta konkreettisista sanoista, joita he voisivat oikeasti käyttää (Esim. Ei "Hänen pitäisi olla täsmällisempi" VAAN "Hän voisi sanoa `Joni, sinun pitää laittaa palapelin palat laatikkoon.`")?

1 ei koskaan	2 harvoin	3 joskus	4 usein	5 erittäin usein
-----------------	--------------	-------------	------------	---------------------

28. Varmisti, että harjoiteltavat taidot oli käsitelty videoissa tai aiemmissa keskusteluissa ennen kuin pyysi ketään osallistumaan rooliharjoitukseen? (Tällä varmistetaan harjoituksen todennäköisempi onnistuminen)

1 ei koskaan	2 harvoin	3 joskus	4 usein	5 erittäin usein
-----------------	--------------	-------------	------------	---------------------

29. Teki useita ison ryhmän rooliharjoituksia/harjoitteita ryhmäkerran aikana? Hajotti harjoitukset lapsen kehityksellisen valmiuksien mukaan. Rooliharjoitusten lukumäärä ____

1 ei koskaan	2 harvoin	3 joskus	4 usein	5 erittäin usein
-----------------	--------------	-------------	------------	---------------------

30. Teki rooliharjoituksia/harjoitteita pareittain tai pienryhmissä (koko ryhmän harjoitteiden jälkeen), mikä antoi usealle vanhemmalle mahdollisuuden harjoitella samanaikaisesti? Parit pitäisi olla yhdistetty lapsen kielen ja leikkitaitojen mukaan

1 ei koskaan	2 harvoin	3 joskus	4 usein	5 erittäin usein
-----------------	--------------	-------------	------------	---------------------

31. Käytti kaikkia seuraavia taitoja ohjatessaan rooliharjoituksia:

a. Valitsi vanhemmat ja antoi heille sopivat roolit?

1 ei koskaan	2 harvoin	3 joskus	4 usein	5 erittäin usein
-----------------	--------------	-------------	------------	---------------------

b. Taitavasti sai vanhemmat sitoutumaan rooliharjoituksiin/harjoitteisiin?

1 ei koskaan	2 harvoin	3 joskus	4 usein	5 erittäin usein
-----------------	--------------	-------------	------------	---------------------

c. Valmisteli jokaisen henkilön kuvailemalla hänen roolinsa (lapsen ikä, huonon käytöksen asteen ja kehitystason)?

1 ei koskaan	2 harvoin	3 joskus	4 usein	5 erittäin usein
-----------------	--------------	-------------	------------	---------------------

d. Valmisteli tarpeeksi harjoitusta, jotta vanhemmat voivat onnistua 'vanhemman' roolissa? (esim. sai toiset vanhemmat jakamaan ideoita ennen harjoituksen aloittamista, kuinka tilanteessa voisi toimia)

1	2	3	4	5
ei koskaan	harvoin	joskus	usein	erittäin usein

e. Kutsui muut vanhemmat toimimaan "valmentajina" (pyysi ideoita, jos roolissa oleva jäi jumiin)?

1	2	3	4	5
ei koskaan	harvoin	joskus	usein	erittäin usein

f. Pysäytti/jäädetti rooliharjoituksen osiin uudelleenohjatakseen, selventääkseen, käyttääkseen ongelmanratkaisua eri lähestymistavan löytämiseksi tai rohkaistakseen/vahvistaakseen osallistujia?

1	2	3	4	5
ei koskaan	harvoin	joskus	usein	erittäin usein

g. Otti vastuun huonosti annetuista ohjeista jos rooliharjoitus epäonnistui ja antoi osallistujien kokeilla ja harjoitella tilanne uudestaan?

1	2	3	4	5
ei koskaan	harvoin	joskus	usein	erittäin usein

32. Käsitteli rooliharjoitusta jälkikäteen kysymällä "vanhemman" roolissa olevalta, miltä harjoitus hänestä tuntui ja pyysi muuta ryhmää antamaan palautetta?

1	2	3	4	5
ei koskaan	harvoin	joskus	usein	erittäin usein

33. Käsitteli rooliharjoitusta kysymällä 'lapsen' roolissa olleelta, miltä hänestä tuntui siinä roolissa?

1	2	3	4	5
ei koskaan	harvoin	joskus	usein	erittäin usein

34. Pyysi muulta ryhmältä palautetta vanhemman roolissa olleen vahvuuksista?

1	2	3	4	5
ei koskaan	harvoin	joskus	usein	erittäin usein

35. Antoi yksityiskohtaista, kuvailevaa myönteistä palautetta harjoituksesta ja siitä, mitä oli opittu?

1	2	3	4	5
ei koskaan	harvoin	joskus	usein	erittäin usein

36. Ohjasi roolileikin uudelleen, vaihtoi rooleja ja sitoutti eri vanhempia tai antoi lapsen rooliin eri leikin, kielellisen kehitystason tai temperamentin (lapsen roolissa oleminen on vanhemmille hyödyllistä, koska se antaa kokemuksen siitä, että lapsen perspektiivistä käsin reagoiminen on erilaista)?

1	2	3	4	5
ei koskaan	harvoin	joskus	usein	erittäin usein

OHJAAJAN RYHMÄPROSESSITAIKOT

Toimiko ryhmänohjaaja(-t) seuraavasti:

37. Loi hyvän suhteen jokaiseen ryhmäläiseen?

1 ei koskaan	2 harvoin	3 joskus	4 usein	5 erittäin usein
-----------------	--------------	-------------	------------	---------------------

38. Rohkasi jokaista ryhmäläistä osallistumaan?

1 ei koskaan	2 harvoin	3 joskus	4 usein	5 erittäin usein
-----------------	--------------	-------------	------------	---------------------

39. Käytti avoimia kysymyksiä ohjaamaan keskustelua ja reflektointia?

1 ei koskaan	2 harvoin	3 joskus	4 usein	5 erittäin usein
-----------------	--------------	-------------	------------	---------------------

40. Vahvisti vanhempien ideoita ja edisti heidän itseopiskeluaan ja itseluottamustaan?

1 ei koskaan	2 harvoin	3 joskus	4 usein	5 erittäin usein
-----------------	--------------	-------------	------------	---------------------

41. Rohkasi vanhempia ongelmanratkaisuun aina kun mahdollista?

1 ei koskaan	2 harvoin	3 joskus	4 usein	5 erittäin usein
-----------------	--------------	-------------	------------	---------------------

42. Edisti ideaa, että vanhemmat voivat oppia toistensa kokemuksista?

1 ei koskaan	2 harvoin	3 joskus	4 usein	5 erittäin usein
-----------------	--------------	-------------	------------	---------------------

43. Auttoi vanhempia oppimaan, miten he voivat tukea ja vahvistaa toisiaan?

1 ei koskaan	2 harvoin	3 joskus	4 usein	5 erittäin usein
-----------------	--------------	-------------	------------	---------------------

44. Kasvatti vanhempien ymmärrystä siitä, mikä merkitys on heidän oman tukiverkostonsa rakentamisella?

1 ei koskaan	2 harvoin	3 joskus	4 usein	5 erittäin usein
-----------------	--------------	-------------	------------	---------------------

45. Tunnisti jokaisen perheen vahvuudet?

1 ei koskaan	2 harvoin	3 joskus	4 usein	5 erittäin usein
-----------------	--------------	-------------	------------	---------------------

46. Loi turvallisuuden tunteen ryhmäläisten kesken?

1 ei koskaan	2 harvoin	3 joskus	4 usein	5 erittäin usein
-----------------	--------------	-------------	------------	---------------------

47. Loi ilmapiirin, jossa vanhemmat kokivat olevansa päätöksentekijöitä ja keskustelu asioista tärkeintä?

1 ei koskaan	2 harvoin	3 joskus	4 usein	5 erittäin usein
-----------------	--------------	-------------	------------	---------------------

48. Tarvittaessa tarjosi vanhemmille tietoa lapsen tärkeistä kehityksellisistä virstanpylväistä?

1	2	3	4	5
ei koskaan	harvoin	joskus	usein	erittäin usein

49. Tutkaili vanhempien kognitiivisia ja tunnereaktioiden muutoksia sekä itsesäätelyä yhtälailla kuin käytöstä?

1	2	3	4	5
ei koskaan	harvoin	joskus	usein	erittäin usein

50. Auttoi vanhempia ymmärtämään ajatusten, tunteiden ja toiminnan välistä yhteyttä itsensä ja lastensa kannalta?

1	2	3	4	5
ei koskaan	harvoin	joskus	usein	erittäin usein

51. Rohkasi vanhempia mallintamaan, neuvomaan, opettamaan ja keskustelemaan lastensa kanssa rauhoittumisen keinoista traumaattisten tilanteiden varalta?

1	2	3	4	5
ei koskaan	harvoin	joskus	usein	erittäin usein

RYHMÄN PÄÄTTÄMINEN – KERTAUS JA KOTITEHTÄVÄT

Toimiko ryhmänohjaaja(-t) seuraavasti:

52. Aloitti lopetustoimet noin 15 minuuttia ennen ryhmäkerran päättymistä?

1	2	3	4	5
ei koskaan	harvoin	joskus	usein	erittäin usein

53. Teki ryhmäkerralla opituista asioista yhteenvedon (yksi keino kerrata on lukea tai pyytää vanhempia lukemaan ääneen jääkaappimuistilapun kaikki asiat)?

1	2	3	4	5
ei koskaan	harvoin	joskus	usein	erittäin usein

54. Kertasi tai antoi vanhempien kerrata kotitehtävälomakkeen, sisällyttäen sen miksi ne ovat tärkeitä ja miten he yrittävät niitä toteuttaa?

1	2	3	4	5
ei koskaan	harvoin	joskus	usein	erittäin usein

55. Keskusteli kotitehtävien soveltamisesta joidenkin perheiden kanssa?

1	2	3	4	5
ei koskaan	harvoin	joskus	usein	erittäin usein

56. Osoitti tukea ja hyväksyntää, jos vanhemmat eivät voineet sitoutua kaikkiin kotitehtäviin? (tuki realistisia suunnitelmia)

1	2	3	4	5
ei koskaan	harvoin	joskus	usein	erittäin usein

57. Pyysi vanhempia täyttämään Omien tavoitteiden tarkistuslistan ja asettamaan tavoitteet seuraavalle viikolle?

1	2	3	4	5
ei koskaan	harvoin	joskus	usein	erittäin usein

58. Tarkisti kaveryhteydenotot (puhelin, sähköposti, tekstiviesti)?

1	2	3	4	5
ei koskaan	harvoin	joskus	usein	erittäin usein

59. Pyysi vanhempia täyttämään palautelomakkeen?

1	2	3	4	5
ei koskaan	harvoin	joskus	usein	erittäin usein

60. Lopetti ryhmäkerran ajallaan?

1	2	3	4	5
ei koskaan	harvoin	joskus	usein	erittäin usein

Tavoitteena ryhmäkerroilla on saada vanhemmat tuottamaan informaatio ja ideat, jotka he sitten opettavat toisilleen. Vanhempien tulisi luoda periaatteet, kuvailla niiden merkitys, nostaa esille, mikä on tehokasta tai tehotonta videoissa ja havainnollistaa, kuinka taitoja voidaan soveltaa eri tilanteissa. Muistathan, että ihmisten on paljon helpompi ottaa käyttöön asioita, joista he ovat itse keskustelleet kuin asioita, joista he ovat kuulleet. Mallintaminen, kokemuksellinen oppiminen ja tukeminen ovat Ihmeelliset vuodet –ohjelman keskeisiä periaatteita. (Webster-Stratton)

Yhteenveto/ kommentit: